

Foreign white

Fritt oversatt og redigert av Øivind Hornslien, med egne tillegg, etter en artikkel av Hetty Berntrop (stamnavnet Taothai)

Hva er en foreign white? Enkelt sagt er det en helt hvit siameser, noen kaller den derfor også hvitmasket siameser, men jeg velger å holde meg til det opprinnelige navnet - foreign white. Den skal ha det samme utseende som en siam, lang tubeformet kropp, kileformet hode, høye ben, blå øyne, lang piskehale og selvfølgelig siameserens fantastiske temperament!

Begynnelsen

Omkring 1960 fikk man i England ideen om å oppdrette helt hvite katter med siamesertype, men uten de arvelige feilene som er vanlig hos andre hvite katter, slik som delvis eller total døvhet, dårlig syn i mørket, dårligere immunforsvar, nedsatt fruktbarhet og allmenn dårligere helse.

Den 5. november 1962 ble det besluttet å sette opp et avlsprogram, og man begynte å krysse dominante hvite britiske og europeiske korthårskatter med de siameserne som hadde de mørkeste blå øynene, nemlig de brunmaskede. Noen linjer begynte med hvite katter med oransje øyne, en med blå øyne, og i Irland begynte man en linje med rødmaskede siamesere og hvite britiske korthårskatter. Initiativtakeren til dette programmet var en ekspert i kattegenetikk, Patricia Turner.

De linjene hvor døvhet forekom ble avsluttet, og linjen med de rødmaskede ble heller ikke ført videre da man ble klar over at i kombinasjonen med det dominante hvite genet W og genet for rødt O, var det røde genet O en utslagsgivende faktor for det såkalte Wardenburg-syndrom.

I Nederland startet man i 1970-årene med to linjer. I begge brukte man hvite katter med oransje øyne. Den første nederlandske linjen ble startet av Klaas van der Wijik (stamnavn Benevida).

I motsetning til andre raser er arvelig døvhet kombinert med blå øyne et ukjent begrep hos siameseren. Derfor utviklet man den teorien at hvis man kombinerte det dominante hvite genet O fra britisk/europeisk korthår med siameserens blå øyne var døvhet ikke å forvente.

Arvelig døvhet er et symptom fra Wardenburg-syndromet. Dette syndromet oppstår som en følge av utviklingsforstyrrelser (nervelidelse hos fosteret) under innflytelse av genet for hvitt W, men W-genet bestemmer kun den dominante hvite fargen. Wardenburg-syndromet er uregelmessig dominant arvelig og forårsaker to slags virkninger:

1. Pigmentforstyrrelser - som igjen kan inndeles i:

Øynene: Pigmentforstyrrelser i øynene viser seg i mangelen på tapetum lucidum ("lysende tapet"), et lysende og reflekterende lag i øyet.

Hud og pels: Hvite katter viser sin pigmentfravikelse i hele sitt utseende.

2. Forstyrrelse i hørselen (hel eller delvis døvhet)

Man forsøkte nå å utelukke disse genene. Foreign white har blå siam-øyne med tapetum lucidum, og genet for oransje eller grønne øyne, slik at øyestrukturen svarer til siameserens. Dette tydeliggjøres ved at det også hos foreign white, og ikke kun hos siameseren, kan forekomme tapetum lucidum i begge øyne.

Tapetum lucidum sender ut lys som nyanserer fra gulgrønn til grønn ved øyenspeiling. Det består av 15 tynne, flate, taksteinslignende celler, og er trekantet eller halvmåneformet. Disse påvirker kattens evne til å se i mørket eller halvmørket. Hvis man belyser kattens øyne i mørket ser man tapetum lucidums refleksjon.

En hvit katt kan ha to upigmenterte blå øyne (såkalt hvit-blå øyne), to pigmenterte øyne (oransje/grønne) eller ett blått og ett pigmentert øye (odd-eyed). Alle pigmenterte øyne har et tapetum lucidum - det hvit-blå øye har det absolutt ikke.

Dermed har vi to grupper blå øyne: Det hvit-blå øye, som normalt opptrer i oppdrett av hvite katter (med W-genet) uten tapetum lucidum, og siameserens blå øyne med tapetum lucidum.

Hos foreign white forekommer to grupper blå øyne:

1. Siam-blå øyne, som har ett gen for siam-blå øyne og ett gen for hvit-blå øyne (såkalt kombinerte øyne)
2. Siam-blå øyne med ett gen for siam-blå og ett gen for pigmentert øyefarge (grønn/oransje), det såkalte Turner-blå øye

Nå tydeliggjøres også det faktum at noen foreign white har odd-eyes. Det vil si at ett øye er Turner-blå, som beskrevet under 2, og at ett øye er kombinert blå, som beskrevet under 1. Men begge øynene ser blå ut. I det kombinerte øye er det ikke noe tapetum lucidum som bryter lyset, og man ser kun et rødt skjær. Noen ganger kan mangelen på tapetum lucidum i ett av øynene ses med det blotte øye, da øyets pupill er mer åpen, eller øyenes farge er litt forskjellig. Ellers må man bruke en spesiell øyenlampe for å se forskjellen.

For å finne ut hvilken øyenstruktur en foreign white har skal øynene undersøkes med en øyenspeiling hos dyrlegen, hvor man kan fastslå om katten har tapetum lucidum eller ikke. Dette er veldig vanskelig å fastslå på unge dyr.

U. Raadsyeld undersøkte øynene på 125 siamesere ved øyenspeiling og fant ut at samtlige hadde et tapetum lucidum. Men ved undersøkelse av 39 foreign white hadde kun 9 (30%) tapetum lucidum, 24 hadde ingen, og 6 hadde odd-eyes (altså tapetum lucidum i ett øye).

Nedarvingen av siam-blå øyne hos hvite katter er akkurat som oransje øyne og odd-eyes - uregelmessig. For eksempel kan to foreign white med to siam-blå øyne hver produsere kattunger både med og uten tapetum lucidum. En parring mellom en foreign white, uten siam-blå øyne, og en siameser er heller ingen garanti for å få unger med siam-blå øyne. Ofte får de odd-eyes (ett siam-blått og ett hvit-blått øye), men de er sjelden døve.

Dette er grunnen til at man i England kun krysser med brunmasket siameser, da disse i genotype medbringer de beste forutsetninger for korrekt øyenfarge. Blåmasket ville deretter være det beste valget. Krysninger med siam er det vanligste, og parring mellom to foreign white bør kun komme i betraktning når man er sikker på at begge kattene har Turner-blå øyne, og selv da kun som forsøksparring.

Foreløpig er det slik at man kun bør oppdrette foreign white med maskete siam - brun og ev. blå. De har det ideelle genetiske grunnlaget. Sjokolade og lilla er ikke så gode på grunn av deres forminskede pigmentpotensiale. Naturligvis skal den utvalgte siameserpartner ha dypblå øyne og en kort, tettliggende pels.

Det forekommer ennå at noen foretar en parring mellom en for mørk siameser og en foreign white "for at siameserens kroppsfarge skal bli lysere". Dette er ikke tillatt og har heller ingen betydning for siameserens kroppsfarge! Fargen på kropp og tegninger påvirkes av polygener, og foreign whites hvite pels har ingen innvirkning på siameserens pels. Denne påvirkes utelukkende av fargegenene, polygenene for lyse, mørke, varme eller kalde farger.

Det ville sikkert også være en god ide å undersøke øynene på samtlige foreign white (alle avlsdyr og deres avkom), for å fastslå tilstedeværelsen av tapetum lucidum. Kun på denne måten er det mulig å fastslå om de har de ønskede Turner-blå øynene. Videre kunne vi få kjennskap til hvordan

arvegangen går. Ut fra dette kunne det oppdrettes så mye som mulig med katter som har den riktige øyestruktur, og sjansen for å redusere arvelige defekter i forbindelse med W-genet ville være større.

Parring av foreign white med orientalsk korthår er ikke tillatt med den enkle begrunnelse at de hvit-blå øynene, odd-eyes eller andre arvelige feil ville dukke opp igjen. Dessuten kan man ikke umiddelbart konstatere hvilke av de hvite kattene i kullet som er hvite orientalere med blå øyne, og hvilke som er foreign white (kun øyenspeiling vil fastslå det). I Norge blir hvite katter etter parring mellom foreign white og orientalere registrert som x varianter (man antar at alle er orientalere) - ikke godkjent farge og samtlige avkom kontrollstambokføres.

Det skal sies at en hvit orientaler med grønne øyne også er en vakker katt, men hvis du vet at du også kan få døve blåøyde og odd-eyed samtidig bør du tenke deg om to ganger.

Standarden for foreign white er typemessig den samme som for siameseren. Men med hensyn til fargen sier den: Pelsen skal være ren hvit, ingen gule flekker, silkeaktig og tettliggende. Nesespeil og tredeputer upigmentert osv. Mørke hår og flekker på tredeputene og nesespeilet er feil, som kan føre til diskvalifikasjon på utstilling.

Parringer med rød-, creme-, skilpadde-, rødtabby-, cremetabby- og skilpaddetabbymaskede katter er ikke ønskelig. Det frarådes å parre med tabby i andre farger da pigmentflekker kan oppstå på nese og lepper. Dette regnes som feil.

Oppdrettsprogrammet for foreign white i England, hvor Patricia Turner nok spilte den største rollen, så ut som følger:

1. Først ble en hvit britisk korthår med oransje øyne parret med en brunmasket siameser. Ut av denne parringen valgte man en hvit kattunge med oransje øyne.
2. Første tilbakeparring av denne kattungen var med en brunmasket siameser. Igjen valgte man en hvit kattunge med oransje øyne.
3. Disse krysningene ble gjentatt tre ganger til, og hele tiden valgte man en hvit kattunge med oransje eller grønne øyne.
4. Nå gjentok man ennå en gang en krysning, og denne gangen beholdt man en hvit katt med blå øyne.
5. Etter krysningen av denne hvite kattungen med en brunmasket siameser ble resultatet siamesere og hvite kattunger med blå øyne. Av disse beholdt man en hvit kattunge = foreign white.
6. I neste instans ble det foretatt krysninger mellom utvalgte hvite katter for å oppnå anerkjennelse i henhold til GCCF's regelverk.

Senere oppdaget man at dette førte til at hvit-blå øyne kunne komme tilbake, og man stoppet med disse parringene. Foreign white krysset med siamesere ble anerkjent som den eneste mulighet.

Ved å krysse foreign white med foreign white fikk man redusert pigmentering samtidig med at risikoen for Wardenburg-syndromet oppstod. Derfor steg forekomsten av døvhet sterkt, det samme gjorde risikoen for sterilitet og dårligere helse. Parringer med siamesere førte til en sterk reduksjon av tilfellene med døvhet.

Ved parringer mellom foreign white må man, før man begynner, virkelig sikre seg at alle generasjoner utelukkende er oppdrettet på foreign white med siam-blå øyne.

Oppdretterne begynte den gang foreign white-prosjektet med stor tålmodighet og kjærlighet. Selv om man opplevde tilbakeslag - slik som at programmet måtte stoppes på grunn av sterile katter - gikk man tappert videre for å nå det mål man hadde satt seg.

Vi skal nå se på oppdrettsplanen som setter opp de engelske oppdrettsmålene trinnvis:

Gruppe 1 (Høyeste nivå): Øyenfargen er siam-blå

Klasse 1: Homozygot for hvit og homozygot for brunmasket med Turner-blå øyne

Klasse 2: Hvit med Turner-blå øyne. Homozygot for brunmasket

Klasse 3: Hvit med Turner-blå øyne. Brunmasket genotype

Gruppe 2: Brunmasket genotype

Klasse AAA: Homozygot for hvit og homozygot for brunmasket

Klasse AA: Hvit og homozygot for brunmasket

Klasse A: Hvit med brunmasket genotype

Gruppe 3: Oransje/røde arveanlegg foreligger ikke

Klasse BB: Homozygot for hvit. Fri for oransje/røde arveanlegg

Klasse B: Hvit og fri for oransje/røde arveanlegg

Gruppe 4: Hvit. Mangelen på oransje/røde arveanlegg er ikke påvist

Så vidt det er kjent har foreign white oppdrett i Tyskland kun fått fram katter i klasse B, delvis BB og A. Det er kun engelske oppdrettere som har nådd det høyeste nivået i oppdrettsplanen.

Fordi foreign white har så mange generasjoner siamesere bak seg, er den blitt en riktig siameser - når det gjelder karakter og type. Hvem kan la være å like denne lystige klovn med det dypsindige blikk?